

מיומנו של יוסף זלקוביץ' על אובדן הילדות של ילדי גטו לודז'

קשה, ולו רק בגלל העובדה, שעל אותו יהודי קטן אשר לא הספיק לגדול, מוטל העול להתייצב לעבודתו כחייל ממושמע, בשבע בבוקר בדיוק. כל איחור פירושו שמ"שכרו" ינוכו 50 פניגים. וכאשר אותו יהודי קטן חייב להופיע כבר בשבע בבוקר לעבודתו, עליו לקום משנתו בשעה שש. וכל שעה נוספת בה היהודי הקטן הזה ער פירושה עוד שעה של יסורי רעב במשך היממה. (...)

"ואם רגליהם אינן נפוחות עדיין מרעב, כי אין הן חייבות לשאת גוף גדול כפי שנושאות רגלי הוריהם, יהיה להם לעומת זאת גב עקום וכפוף, חזה נפול, עיניים כבויות ועכורות ומבטיהן יהיו מופנים אי-שם רחוק, זרים וקרים, בדומה לשמים של היום..."

...האם יש לך בכלל ילדים בגטו? המין הזה הולך ונכחד עוד בטרם יתפתח ליצור המכונה ילד ואם יש לו מזל ואינו שובק חיים לכל חי, הרי הוא נעשה מיד יהודי בוגר ומושלם. בגטו אין ילדים אלא יהודים קטנים, שעד גיל עשר אינם עובדים, אך לעומת זאת ניצבים בתורים למטבחים, לחלוקת לחם, ו... יהודים קטנים בני עשר ומעלה שכבר עובדים. אין להם עדיין זקנים ואף לא נשים, אך הם כבר עובדים.

**מקור: יוסף זליקוביץ', בימים הנוראים ההם: רשימות מגטו לודז', יד ושם, ירושלים, 1994
עמ' 185-184**